

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

PERHEOLOSUHTEET

**Huoltajasi
pyytävät sinut
keskustelemaan
kanssasi ja
kertovat
eroavansa.**

PERHEOLOSUHTEET

**Huoltajillasi on
rahahuolia, eikä
sinulla ole
mahdollisuutta
saada uusimpien
trendien mukaisia
vaatteita. Kuulet
siitä ilkkumista
koulussa.**

PERHEOLOSUHTEET

**Huoltajasi on
tehnyt lähiaikoina
todella paljon töitä.
Olet huomannut,
että kodista on
alkanut tulemaan
sotkuisempi, koska
huoltajasi ei jaksa
pitää siisteydestä
huolta.**

PERHEOLOSUHTEET

**Huoltajasi jää
työttömäksi ja
rahasta on tiukkaa.
Sen vuoksi joudut
lopettamaan
rakkaan
harrastuksesi.**

PERHEOLOSUHTEET

**Et ole
noudattanut
kotiintuloaikoja.
Sen vuoksi joudut
tulemaan kotiin
kaksi tuntia
aiemmin seuraavan
kahden viikon ajan.**

PERHEOLOSUHTEET

**Huoltajasi on
löytänyt uuden
puolison, jonka
kanssa tulee riita
ruutuajasta. Uusi
puoliso haluaa
supistaa vapaasta
käytöstäsi ruu-
tuaikasi kolmeen
tuntiin.**

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Postaat uuden kuvan someen ja saat siihen kolme tykkäystä. Huomaat että luokkakaverisi oli saanut juuri uuteen kuvaansa kymmeniä reagoineita ja kommentteja.

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Somessa seuraat ikätovereita, joiden elämä näyttää koostuvan ulkomaanmatkoista, merkkituotteista ja juhlista. Oma elämä tuntuu muita seuratessa lattealta.

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Tuhlaat viikko/kuukausirahasi samantien.

Rahattomana lainaillet kavereilta rahaa jatkuvasti, minkä vuoksi kaverit alkavat perimään velkoja takaisin aina viikko/kuukausirahapäivänä. Kierre jatkuu.

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Luet uutisia ja uutisotsikot puhuvat karua kieltä nykytilanteesta. Otsikoissa välähtelevät niin ilmastonmuutos, sodat, kuin lisääntynyt väkivaltaisuus.

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Hyvillä ystävilläsi ei ole enää jatko-opintojen myötä aikaa sinulle yhtä paljon kuin ennen. He ovat saaneet uusia kavereita, joiden kanssa viettävät enemmän aikaa.

ARJEN ENNAKOITAVUUS
JA PIRSTALOITUNEISUUS

Vanhempasi tekee paljon töitä. Mielestäsi hän on aina tietokoneella tai puhelimella. Yleisin vastaus keskustelun aloituksiisi on: "En nyt ehdi".

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Luokallesi tulee uusi oppilas toiselta paikkakunnalta. Välitunnilla hän vaikuttaa yksinäiseltä.

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Sinulle tulee riita kahden parhaan kaverisi kanssa. Seuraavana päivänä kumpikaan heistä ei puhu sinulle koulussa tai huomioi sinua millään tavalla.

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Sinulle on tullut raju riita kaverisi kanssa. Seuraavana päivänä ihminen, josta et juurikaan pidä, kuittailee sinulle asioista, joita vain kaverisi tietää.

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Saat tietää että seurustelukumppanisi on säätänyt Snäpissä muiden kanssa.

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Kaverisuhteissasi on ollut hankaluuksia tai suhteet eivät ole syventyneet ystävydeksi. Vapaa-ajallasi tuntuu siltä, ettei ole ketään kehen ottaa yhteyttä tai viettää aikaa yhdessä.

SOSIAALISET SUHTEET
JA YKSINÄISYYS

Vietät suurimman osan vapaa-ajastasi netissä. Tärkeimmät ystäväsi ovat siellä. Aikuiset ovat tästä huolissaan, koska vietät vapaa-aikasi huoneessasi ilman virtuaalimaailman ulkopuolella olevia ihmisiä.

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

OPISKELUPAINEET

Vanhempasi ovat korkeasti koulutettuja ja olettavat sinun menevän lukioon peruskoulun jälkeen. He ovat aiemmin sanoneet, etteivät tule hyväksymään muita kouluvaihtoehtoja.

OPISKELUPAINEET

Olet koulussa kivan opettajan tunnilla. Yksi oppilas on äänessä koko ajan ja heittelee jatkuvasti ivallisia kommentteja opettajalle, keskeyttäen opettajan puhetta. Muut naureskelevat.

OPISKELUPAINEET

Et jaksa keskittyä tunnilla, vaan heittelet nasevia kommentteja opettajalle häiriköiden samalla opetusta. Muut oppilaat naureskelevat jutuillesi.

OPISKELUPAINEET

Kaveriporukassasi muutamat tyypit ovat alkaneet lintsaamaan. Saat osaksesi haukkumista ja ivaamista, koska et haluaisi itse lintsata.

OPISKELUPAINEET

Sinulla on alkanut olemaan vaikeuksia koulussa ja koet, että sinulle asetetaan liian korkeita vaatimuksia.

OPISKELUPAINEET

Kaikki kaverisi ja tuttusi menevät jatko-opiskelemaan eri kouluun kuin sinä. Tulevasta koulusta et tunne ketään.

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Täytät kahden viikon
päästä 18.**

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Olet odottanut
innoissasi peruskoulun
jälkeistä opiskelua,
mutta sitten saat
tiedon, että et päässyt
haluamaasi jatko-
opiskelupaikkaan.**

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Täysi-ikäistymisen
myötä sinulla on paljon
erilaisia luottomahdolli-
suuksia käytettävissäsi.
Kaverisi pyytää sinua
juhlimaan, mutta sinulla
ei olisi rahaa lähteä.
Hän ehdottaa sinun
ottavan pikavipin
rahoittaaksesi bileillan.**

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Olet hölmöillyt, minkä
vuoksi olet saanut
sakkoja. Sakot ovat
menossa ulosottoon.**

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Haet ensimmäistä
kesätyöpaikkaasi.
Saat kyseisen työpaikan,
mutta kuulet,
ettei palkka ole
läheskään niin paljon
kuin kuvittelit.**

ELÄMÄN SIIRTYMÄVAIHEET

**Keskeytät ammatti-
koulun, koska
opiskelemaasi ala ei
kiinnosta sinua. Sinulla
ei ole toista
suunnitelmaa opintojen
osalta. Itse ajattelit vain
olla ja levätä ja tehdä
asioita fiiliksen mukaan.
Huoltajasi eivät ole
suostuvaisia tähän.**

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

KIUSAAMINEN

Luokkatoverisi haukkuu läheisiäsi. Pihalle mentäessä hän tulee vielä tönäisemään, jonka takia kaadut polvillesi.

KIUSAAMINEN

Olit tilanteessa mukana, missä tuttavaa kiusattiin ja kuvattiin väkivalta-videota someen. Et olisi halunnut olla mukana tilanteessa, mutta olet tunnistettavissa videolta. Video on levinnyt somessa ja kiusatun vanhemmat ovat tehneet asiasta rikosilmoituksen.

KIUSAAMINEN

Olet suhteen aikana lähettänyt arkaluonteisia kuvia seurustelukumppanillesi. Suhteen jälkeen kuulet, että kuvia on nähty somessa.

KIUSAAMINEN

Koulussa inhottava porukka on kiusannut sinua. Koulusta lähtiesi huomaat saman porukan seuraavan sinua.

KIUSAAMINEN

Olet toistuvasti kiusannut toista nuorta luokallasi. Kuulet, että kiusaamasi nuori on ollut tilanteesta niin ahdistunut, että on masentunut ja itsetuhoinen.

KIUSAAMINEN

Ärsyttävä tyyppi koulussa on kiusannut sinua toistuvasti. Puolustaudut lyömällä häntä.

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

LASTENSUOJELU

Tuttu ja turvallinen omaohjaajasi vaihtuu uuteen.

LASTENSUOJELU

Koet lastensuojelulaitoksen säännöt liian tiukoiksi. Otit hatkat viikonloppuna ja seuraamuksena sait viikon liikkumisvapaudenrajoituksen.

LASTENSUOJELU

Sinulle tulee riitaa ohjaajien kanssa. Lopulta tilanne johtaa kiinnipitoon, koska heittelit suutuspäissäsi tavaroita ja käyttäydyit uhkaavasti muita ihmisiä kohtaan.

LASTENSUOJELU

Sosiaalityöntekijäsi kirjoittaa sinulle kuukauden yhteydenpidonrajoituksen pitkän hatkareissun jälkeen. Hän perustelee sitä sillä, että rajoituksella pyritään estämään uudet karkureissut ja rauhoittamaan tilanne lastensuojelulaitoksessa.

LASTENSUOJELU

Sinulla on ollut vaikeuksia hallita tunteitasi. Sosiaalityöntekijä on maininnut, että mikäli tilanne ei rauhoitu, lähdetään sinulle etsimään uutta sijaishuoltopaikkaa.

LASTENSUOJELU

Lastensuojelulaitoksessa on lapsia, jotka ovat usein hyvin rauhattomia. Heidän käytöksensä seurauksena syntyy usein tilanteita, joihin sisältyy huutamista, tavaroiden heittäilyä, seinien potkimista ja kiinnipitoja.

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

TILANTEITA
& TUNTEITA

PÄIHTEET

Olet viikonloppuna kaupungilla ja tuttuusi tulee tarjoamaan sinulle huumeita. Mukana oleva kaverisi innostuu asiasta.

PÄIHTEET

Olet kavereiden kanssa juhlimassa. Iltaan on sisältynyt erilaisia päihteitä ja myös sinä olet käyttänyt niitä. Kaverisi sammuu sohvalle etkä saa häntä hereille.

PÄIHTEET

Olet ollut satunnaisesti uuden kaverin seurassa ja kokeillut huumeita hänen tarjoamana. Nyt kaveri vaatii sinua maksamaan kaikki aiemmat annokset, eikä sinulla ole rahaa.

PÄIHTEET

Olet käyttänyt runsaasti päihteitä, etkä ole aivan varma mitä ne edes olivat. Olosi alkaa olemaan todella huono niiden takia.

PÄIHTEET

Huoltajasi/ lastensuojelulaitoksen ohjaajat ovat alkaneet epäilemään sinun käyttävän huumeita. He vaativat sinulta huumeseulaa. Tiedät testin olevan positiivinen.

PÄIHTEET

Käytät säännöllisesti alkoholia illanvietoissa. Et itse koe käytössäsi ongelmaa, mutta saat jatkuvasti palautetta kännitoilailuistasi.

TILANTEITA- JA TUNTEITA – KORTTIPAKKA KESKUSTELUN AVAUKSEEN

Sisältö:

Tilanteita ja tunteita – korttipakka sisältää 34 tunnekorttia sekä 48 tilannekuvauskorttia, jotka jakautuvat kahdeksaan eri teemaan: perheolosuhteet, arjen ennakoitavuus ja pirstaloituneisuus, sosiaaliset suhteet ja yksinäisyys, opiskelupaineet, elämän siirtymävaiheet, kiusaaminen, lastensuojelu sekä päihheet. Korteissa on teemojen mukaisia tilannekuvauksia.

Tilannekuvauskortit on värikoodattu seuraavasti:

Perheolosuhteet /
vaaleanpunainen

Arjen ennakoitavuus ja pirstaloituneisuus /
vaaleansininen

Sosiaaliset suhteet ja yksinäisyys /
laventeli

Opiskelupaineet /
vihreä

Elämän siirtymävaiheet /
keltainen

Kiusaaminen /
oranssi

Lastensuojelu /
tummansininen

Päihheet /
lila

Käyttötilanne:

Ensimmäiseksi tunnekortit levitetään esille niin, että kaikki tunnekortit ovat nähtävissä. Tämän jälkeen ohjaaja nostaa tilannekuvauskortin yksi kerrallaan. Tilannekuvauskortin lukemisen jälkeen lasta pyydetään nostamaan tunnekorteista tilannekuvaukseen sopivia tunteita: Mitä lapsi itse tuntisi tilanteessa? Mitä mahdolliset muut osalliset voisivat tuntea tilanteessa?

Tunteita pohtiessa ohjaajan tarkoitus on johdella keskustelua ja tukea lapsen tunteiden tunnistamista muistaen, että kaikki tunteet ovat sallittuja. Tarkoitus on pohtia yhdessä lapsen kanssa, että miten tilanteeseen yhdistetty negatiivinen tunne voidaan käsitellä rakentavasti ja miten tilanteesta pääsisi eteenpäin.

Pelin tarkoituksena ei ole käydä jokaista korttia jokaisen lapsen kanssa läpi. Ohjaaja voi poimia eri teemoista sopivimmat kortit, riippuen mitä asioita halutaan käsitellä. Korttipakan käyttöä voi soveltaa myös ryhmätilanteissa.

Sivuutettu

Alakuloinen

Epävarma

Epäileväinen

Arka

Tyytyväinen

Hermostunut

Katuva

Hätäntynyt

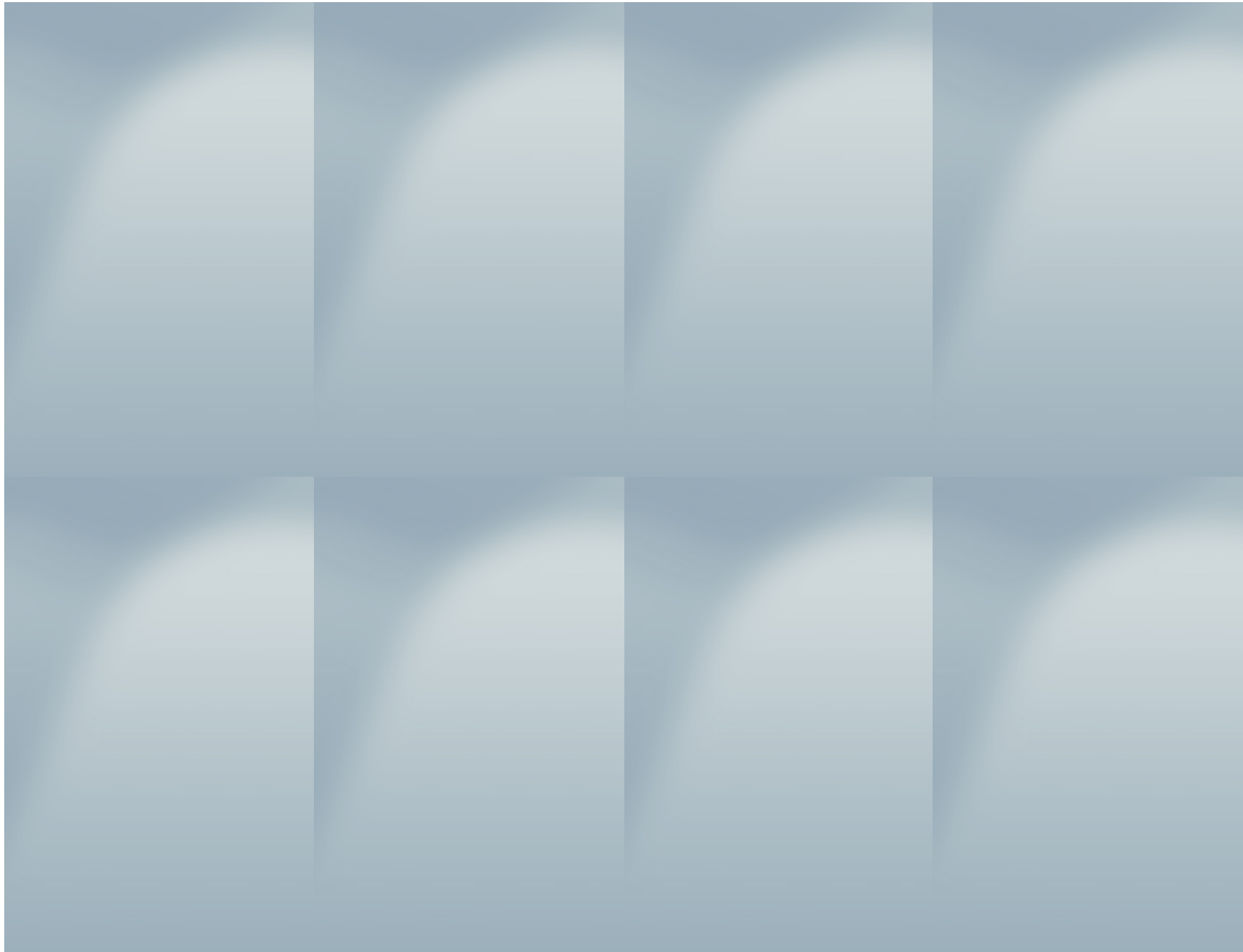
Kiihtynyt

Häpeävä

Haikea

Kateellinen

Kunnioittava

Loukkaantunut

Mustasukkainen

Huvittunut

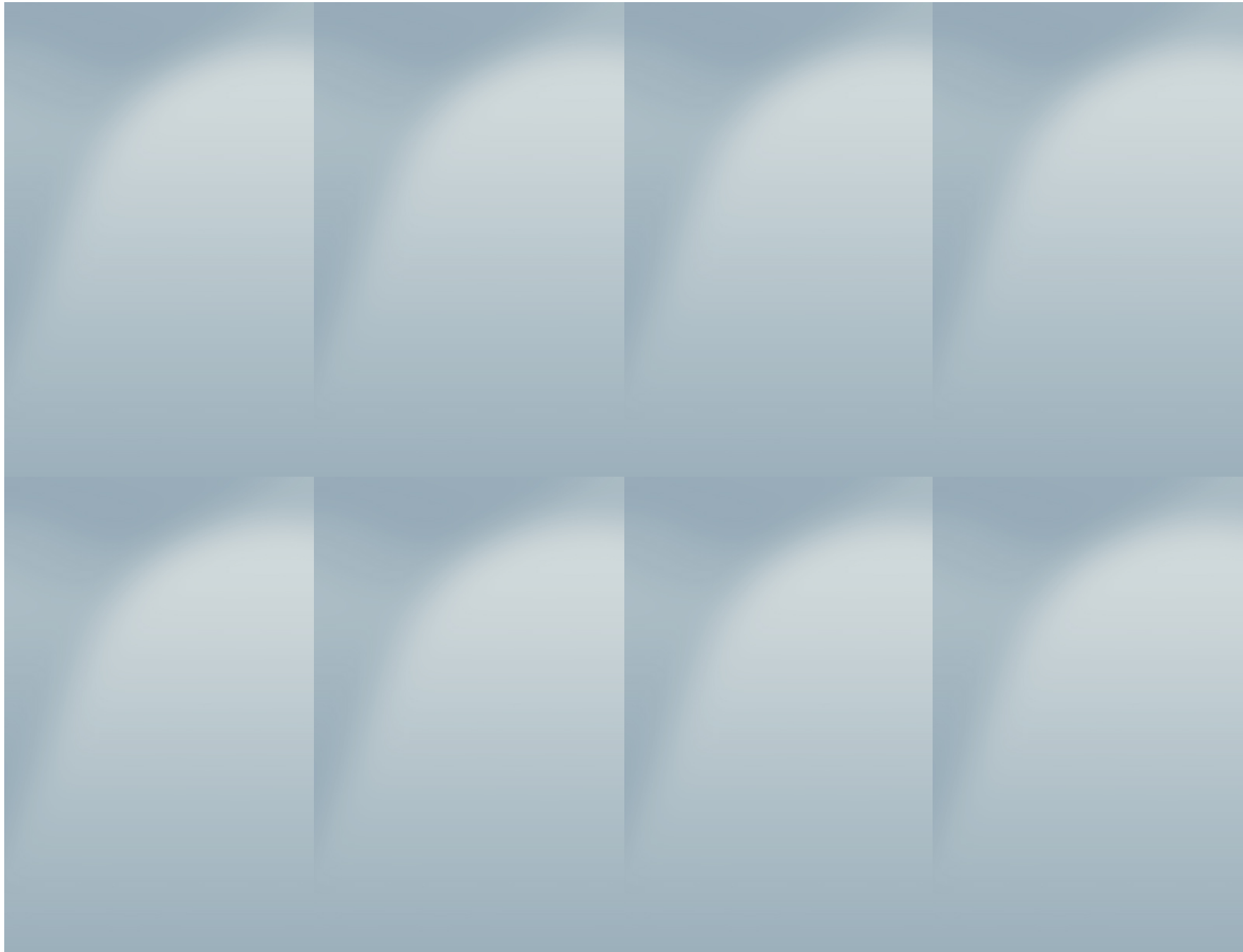
Alistunut

Riittämätön

Empaattinen

Helpottunut

Avuton

Toiveikas

Utelias

Musertunut

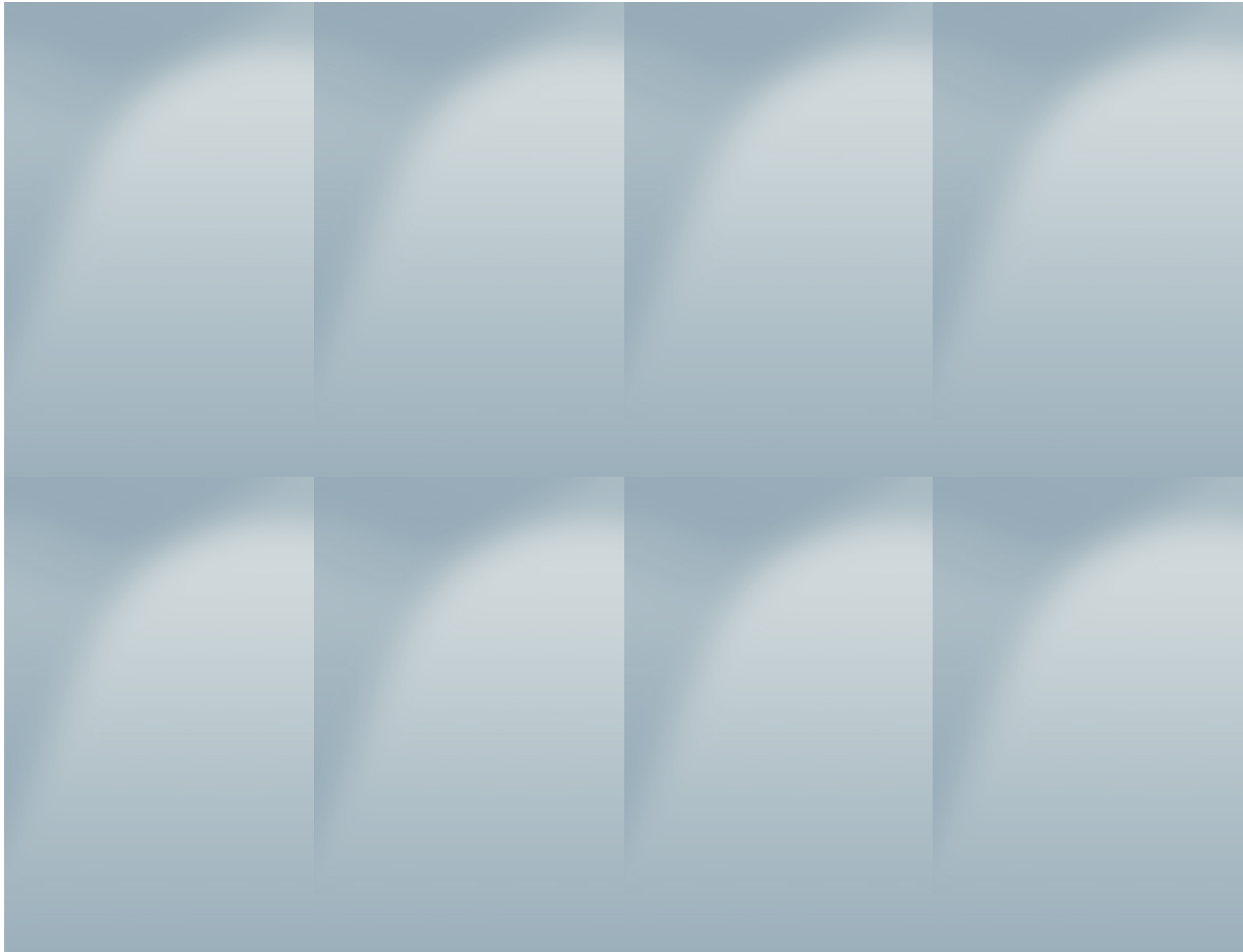
Kostonhaluinen

Turvaton

Ylpeä

Voimaton

Nolostunut

Vastenmielinen

Riemukas

Raivostunut

Katkera

